

5 באפריל 2020

לכבוד

אלוף נדב פדן	אלוף כמיל אבו רוקון	תא"ל רסאן עליאן
מפקד פיקוד מרכז	מתאם פעולות הממשלה בשטחים	ראש המינהל האזרחי
בדוא"ל:	בדואל:	בדוא"ל:
pniot-tzibur@mail.idf.il	inquiries@cogat.gov.il	mnz@mgar.co.il

שלום רב,

הנדון: שינוי מדיניות בנוגע לקהילות בשטח C בתקופת מגיפת COVID-19

אנו פונים אליכם בעקבות המשבר החמור בו מצויות קהילות קטנות ומנותקות בגדה המערבית, אשר אינן מחוברות לתשתיות. בעת הזו, בה כל העולם מתמודד עם האתגר הגדול שמציבה בפניו מגיפת הקורונה, חשוב במיוחד לאפשר לקהילות אלה גישה למים. כמו כן, בקהילות שמתגוררות במבנים ארעיים אין אפשרות לבדוד אנשים אשר יש חשש שבאו במגע עם חולים או שיש חשד שנדבקו. אנו פונים אליכם על מנת שתדאגו לאפשר גישה למים וכן שתאפשרו הקמת מתחמי בידוד. לצורך זה, ובשל העובדה שמשרדי קבלת הקהל במינהל האזרחי סגורים מראשית התפרצות המגיפה, נבקש שתעמידו איש קשר ותפרסמו את פרטי ההתקשרות שלו לצורך זה.

1. בעת הזו, עם התפרצות נגיף COVID-19, כאשר כל העולם חווה משברים נרחבים יש צורך בשינוי משמעותי של מדיניות קיימת והתאמתה לזמן המשבר על מנת להציל חיי אדם ולמנוע את התפשטות המגיפה.

2. כארגונים המייצגים ומלווים כפרים וקהילות פלסטיניות בשטח C אנו פונים אליכם בזמנים קשים אלה על מנת שתאפשרו לקהילות אלה למצות את כל הדרכים המיטביות למניעה של התפשטות הנגיף בקרבן. לפי הנחיות משרד הבריאות, האמצעים המשמעותיים ביותר בעת הזו הם שמירה על היגיינה, שמירה על ריחוק חברתי ושהייה בבידוד. השמירה על היגיינה דורשת שטיפת ידיים תכופה, ניקוי המזון ושמירה על כללי סניטציה. כל אלו קריטיים למניעת התפשטות המגיפה. בנוסף, לפי ההנחיות, מי ששהה בקרבת חולה או שב מישראל או מאיזור נגוע אמור לשהות בבידוד. ישנן קהילות רבות בגדה המערבית בכלל ובשטח C בפרט, שמקום מגוריהם אינו מאפשר שמירה על כללים אלה.

3. לפיכך, על מנת לאפשר לקהילות להתמודד עם מניעת המחלה נבקשכם להתייחס לשני נושאים עיקריים:

שמירה על היגיינה – חיבור לתשתיות של מים

4. קהילות רבות בגדה המערבית אינן מחוברות לתשתית מים כלל. אלה מתקיימות במצוקה יומיומית של מים. בעת הזו משפיעה המצוקה באופן מכריע על המרכיב העיקרי בהתמודדות עם הנגיף - הוא השמירה על היגיינה. שטיפת ידיים, פעולה פשוטה ויומיומית שאמורה להיות אפקטיבית ביותר, לא מתאפשרת בהיעדר מים זורמים. מחסור במים והעדר חיבור לתשתית של מים מונעים מהתושבים לשמור על היגיינה מינימאלית.
5. המחסור במים מביא קהילות רבות לחפש פתרונות למצוקה. הפתרון השכיח ביותר הינו הובלת מים במיכליות מנקודות מילוי שונות. פתרון זה אינו מסייע בעת הזו, כאשר נמנעת התנועה במרחב. השילוב בין הגבלות התנועה החמורות והעדר מקורות מים זמינים מוביל עתה למצוקה של ממש, ולמרבית הקהילות אין דרך לענות על צרכים מוגברים של מים.
6. עם העדר החיבור למים, בולטים גם היעדרם של מבנים סניטריים כמו חדרי שירותים ומקלחות. התקנת מבנים אלה היא קריטית לשמירה על היגיינה בסיסית.
7. לפיכך, בתקופה זו יש צורך לאפשר חיבור של תשתיות מים באופן נרחב עבור קהילות וכפרים שאינם מחוברים לרשת המים וכן לאפשר הקצאה מספקת של מים ברשת זו.

ריחוק חברתי וצורך בבידוד – הקמת מבנים ארעיים

8. מרכיב עיקרי במניעת ההדבקה הוא שמירה על ריחוק חברתי ושהייה בבידוד של מי שנדבק בנגיף או היה בסמוך לחולה מאומת. אמצעי זה חשוב במיוחד על מנת להגן על קבוצות הסיכון אשר הידבקות בנגיף הינה בעלת השפעה קריטית עליהם, אנשים מבוגרים ובעלי מחלות רקע.
9. קהילות רבות בגדה המערבית חיות בתנאים שלא מאפשרים לקיים עקרונות אלה. המשפחה חיה כולה בחלל אחד, המשמש כחלל מגורים ביום וחלל ללינה בלילה. לעיתים אין כלל הפרדה בין בני המשפחה. גם אם ישנה הפרדה, הרי שהמבנים קטנים וצפופים ולא ניתן לשמור על הפרדה לצורך בידוד.
10. במקומות בהם ישנו קושי ממשי לאפשר את הריחוק החברתי, יש צורך לאפשר בניית מבנים ארעיים אשר יאפשרו לקיים את הריחוק החברתי, וכך להגן על קבוצות הסיכון.

דוגמאות לקהילות אשר עבורן נדרש פתרון מיידי

11. להערכתנו בשטח C מתגוררות כמה עשרות קהילות, בעיקר קהילות רועים, שגרות ביישובים לא מוכרים ואין להם חיבור לתשתיות. בין מאפייני המגורים של הקהילות הללו, כאמור, מבני מגורים בני חלל אחד והיעדרם של מבני סניטציה ראויים.
12. דוגמה לקהילה כזו היא ח'ירבת זנוטה בדרום הר חברון. תושבי הח'ירבה גרים באוהלים ובמבנים ארעיים, והם אינם מחוברים למים. לכל הכפר הוצאו צווי הריסה, המקרה הובא בפני בג"ץ, שפסק כי הכפר לא יהרס וכן שתיבדק היתכנות להכשרתו לפי קריטריונים

מעודכנים. ח'ירבת זנוטה סמוכה לאיזור התעשייה מיתרים, בו עברו לאחרונה שני חולים בנגיף הקורונה.

13. סביב בידו, בה נתגלה מספר רב של חולים, שאף אחת מהן מתה, ישנן מספר קהילות בסיכון שאין להן אפשרות להתגונן. דוגמאות נוספות של קהילות כאלה, הסמוכות ליושבים בהם יש חולי קורונה, הן אבו נוואר ומאעזי ג'בע, שתיהן סמוכות להתנחלויות בהן יש חולים.

14. בחלק מהקהילות יש תושבים שעובדים בהתנחלויות הסמוכות אליהן, הם יוצאים ונכנסים מהכפרים ועלולים למצוא עצמם נדרשים להיכנס לבידוד מבלי שיש להם איך לעשות כן. לפי הפרסומים למשל, אחד מהחולים באיזור בידו עבד בתחנת דלק בגוש עציון.

15. אלה, כאמור, רק דוגמאות לקהילות ספורות מתוך עשרות קהילות המצויות בסיכון, אשר אין להן כל יכולת להתגונן ולמנוע את הפצת הנגיף בתוכן, אם מישהו יחלה.

16. האחריות לבריאותה של האוכלוסייה הפלסטינית בגדה ובפרט בשטחי C מוטלת על ישראל מתוקף תקנות האג ואמנת ג'נבה הרביעית ועליה לעשות ככל שביכולתה כדי לשמור עליה. במסגרת זו על המפקד הצבאי לאפשר קיומם של תנאים מינימאליים לשמירה על הבריאות, בוודאי בימי מגיפה עולמית.

על מנת לאפשר את קידומם של הנושאים לעיל, יש צורך ביצירת מנגנון תיאום שיאפשר את הפעולות הדרושות למניעת התפשטות המגיפה. לפיכך אנו פונים אליכם על מנת שתאפשרו ותקדמו את הקמת המרכיבים הפיזיים החיוניים הללו בעבור הכפרים והקהילות בשטח C.

רן גולדשטיין – מנכ"ל
רופאים לזכויות אדם

rang@phr.org.il

רוני פלי, עו"ד

האגודה לזכויות האזרח

roni@acri.org.il

בברכה,
אלון כהן-ליפשיץ, אדריכל
במקום

alon@bimkom.org

העתק: יועמ"ש איו"ש